

Kaderbrief begroting 2025 Omgevingsdienst IJsselland

Geachte leden van raden en Staten,

Hierbij ontvangt u de kaderbrief van de Omgevingsdienst IJsselland, waarin wij u graag op de hoogte stellen van de belangrijkste ontwikkelingen en prioriteiten voor 2025. Deze kaderbrief dient als leidraad voor het opstellen van de begroting en uiteenzetting van het exploitatiesaldo.

In deze kaderbrief staan wij in de eerste plaats stil bij het landelijk programma IBP-VTH. Naar verwachting zal dit programma aanzienlijke impact hebben op de ontwikkeling van onze Omgevingsdienst. Daarnaast staan wij stil bij de verdere uitwerking van het programma Samen Toekomstbestendig. De afgelopen jaren heeft de ontwikkeling van onze dienst heel sterk in het teken gestaan van deze aanpak. Vervolgens schetsen wij zo concreet mogelijk de financiële inzichten die wij op dit moment hebben bij de voorbereiding van de begroting 2025.

IBP-VTH

Landelijk programma/robuustheidcriteria

In juni 2020 heeft de toenmalig staatssecretaris een commissie gevraagd advies uit te brengen om het stelsel van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) te verbeteren. Aanleiding hiervoor was onder andere de regelmatig voorkomende milieu-incidenten bij onder andere Tata Steel en chemiebedrijf Chemelot. Jozias van Aartsen was voorzitter van die commissie.

De commissie Van Aartsen is in haar rapport uit maart 2021 zeer kritisch over het functioneren van het VTH-stelsel. Volgens de commissie ontbreekt het de omgevingsdiensten, die het VTH-stelsel in de praktijk moeten uitvoeren, aan kennis en doorzettingsmacht. De rijksoverheid voert volgens de commissie geen overkoepelende regie. "Doordat het stelsel niet functioneert zoals bedoeld, ontstaat vermijdbare schade", aldus commissie Van Aartsen.

De aanbevelingen van de commissie hebben een breed gevoeld besef van urgentie laten ontstaan bij het Rijk (ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Inspectie Leefomgeving Transport, ministerie van Justitie en Veiligheid, Openbaar Ministerie en ministerie van Binnenlandse Zaken), IPO, VNG en Omgevingsdienst NL dat het VTH-stelsel versterkt moet worden. De partijen zijn samen aan de slag gegaan in het interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH-stelsel. In het kader van het IBP bouwt de organisatie samen met haar deelnemers verder aan het realiseren van een robuuste omgevingsdienst, die past bij de maatschappelijke opgaven waar de omgevingsdienst haar bijdrage aan levert.

Op korte termijn zullen wij u nader informeren over deze ontwikkeling.

Meerjarenvisie

Samen Toekomstbestendig

Het programma Samen Toekomstbestendig richt zich op de doorontwikkeling van onze organisatie. In de huidige implementatiefase werken we aan drie programmalijnen:

1. het fundament versterken;
2. meer waarde leveren door regionaal programmeren en risicogericht werken;
3. informatie gestuurd werken door efficiënt informatie inwinnen, verstrekken en – ontsluiten.

In de begroting 2025 houden wij rekening mee met deze drie programmalijnen.

Organisatieontwikkeling

De ontwikkelingen in ons vakgebied volgen elkaar snel op. Ook maatschappelijke vraagstukken en eisen vanuit de rijksoverheid vragen om aanpassingen in onze dienstverlening. We bestaan vijf jaar en na de eerste woelige jaren van ontdekken en pionieren hebben we met het eerder genoemde programma Samen Toekomstbestendig een start gemaakt met de doorontwikkeling van onze organisatie.

De fase van het organisatieontwikkelingsproces waarin we nu zitten, vraagt om het herijken van onze missie, visie en kernwaarden. Herijken waar we voor staan, waar we voor gaan en wat het gewenste gedrag daarbij is. De uitwerking hiervan gaat in 2024 en ook in 2025 plaatsvinden. Wij zetten in op het bereiken van meer strategische ontwikkelkracht en het versterken van aansturing en uitvoering van maatschappelijke opgaven, zoals energie & duurzaamheid, circulaire economie, landbouwtransitie en woningbouwopgave. In de begroting 2025 doen wij u hiertoe een voorstel.

Financieringssystematiek

Een belangrijk onderwerp dat wij in deze kaderbrief benoemen zijn de oplossingsmogelijkheden ten aanzien van de effecten van de financieringssystematiek van Omgevingsdienst IJsselland. Wij streven ernaar om de baten en lasten zo transparant en inzichtelijk mogelijk te maken, zodat het algemeen bestuur een duidelijk beeld heeft van de financiële situatie en de verdeling van de baten en lasten.

Overhead splitsen van primaire lasten

Een van de punten die wij gaan doorvoeren in de begroting 2025 is het splitsen van de overheadlasten en de lasten van de uitvoering van het primaire proces. Op deze manier kunnen wij een beter inzicht geven in de lasten die direct gerelateerd zijn aan de uitvoering van onze taken en de lasten die indirect bijdragen aan de ondersteuning van deze taken. Door deze lasten te splitsen, kunnen wij een meer gedetailleerd overzicht presenteren en de lasten beter toewijzen aan de verschillende activiteiten en projecten.

Personeelslasten verfijnen

Een ander punt is het verfijnen van de personeelslasten. Hierbij willen wij de vaste- en inhuurlasten inzichtelijk maken, zodat het algemeen bestuur een beter beeld krijgt van de verdeling van de personeelslasten en de inzet van vaste medewerkers versus ingehuurd personeel. Op deze manier kunnen wij beter sturen, verantwoorden en eventuele besparingsmogelijkheden identificeren.

Financiële uitgangspunten

De hoogte van de jaarlijkse bijdrage wordt vastgesteld conform de bijdrageverordening artikel 2 lid 4. Hiermee wordt de financiële bijdrage van de deelnemende gemeenten gebaseerd op de afgesproken verdeelsleutel en de benodigde financiële middelen voor de uitvoering van onze taken. Daarnaast hanteren wij voor de hoogte van de jaarlijkse bijdrage de indexatie op basis van de CPB-indices conform de bijdrage verordening. Op deze manier kunnen wij rekening houden met de verwachte prijsstijgingen en de financiële middelen in lijn brengen met de werkelijke lasten.

Loonindexatie

Ten aanzien van de personele lasten hanteren wij de Cao die geldt tot 31 maart 2025. Vanaf 1 april 2025 wordt de loonvoet van de sector overheid als uitgangspunt gehanteerd. De loonvoet van de sector overheid 2024 is 6,5%¹ (augustus raming 2023). Hiermee kunnen wij een realistische inschatting maken van de lasten voor het personeel en de benodigde financiële middelen hiervoor begroten. Wij verwachten dat de impact van de Cao verhoging leidt tot verhoging van circa €882.000 (6%) in de begroting.

Prijsindexatie

De overige lasten worden gebaseerd op de op dit moment meest recente kostprijs van de netto materiële overheidsconsumptie²: 7,7% (IMOC 2022³). Hiermee kunnen wij de lasten voor bijvoorbeeld huisvesting, ICT en andere materiële zaken indexeren en de benodigde financiële middelen hiervoor begroten. De impact van de prijsindexatie zal naar verwachting leiden tot verhoging van circa € 148.000 (1%) in de begroting.

Hieronder wordt een verloop van indexatie weergegeven:

Begroting	Prijs indexatie	Loon indexatie
2022	1,40%	1,30%
2023	2,50%	2,30%
2024	2,40%	⁴ 2,75%
2025	7,70%	6,50%

Terugkerende lasten structureel begroten

¹ [Raming Augustus 2023 \(concept-Macro Economische Verkenning 2024\) | CPB.nl](#)

² Conform bijdrageverordening artikel 2 lid 4

³ [Overheidsfinanciën; kerncijfers \(cbs.nl\)](#)

⁴ Dit percentage is exclusief de nieuw vastgestelde CAO 2024 cf. [[Cao Gemeenten en Cao SGO definitief | VNG](#)].

ICT en Informatiemanagement

Op het gebied van informatiemanagement en ICT is onze Omgevingsdienst sterk in ontwikkeling. Wij investeren in het ontsluiten van data en het gebruik van ICT-systemen, werken in de Cloud en in verschillende functionele applicaties. Onze begroting is op dit punt feitelijk ingericht op de beheersituatie en nog niet op (door)ontwikkeling. Om goed bij te blijven met de actuele ICT-ontwikkelingen en goed datagestuurd te kunnen werken, is het meer dan gewenst om een structureel ICT-ontwikkelbudget beschikbaar te hebben voor de omgevingsdienst. Dat geldt ook voor de uit te voeren audits in het kader van de privacywetgeving (AVG en Wet politieregisters). Wij doen daartoe een voorstel in de begroting 2025.

Arbeidsomstandigheden

Ook voorzien wij een (beperkte) aanpassing van de begroting voor de specifieke bedrijfskleding van onze medewerkers. Om te blijven voldoen aan de arbeidsinspectie- en RI&E richtlijnen, zullen wij daartoe structureel een budget opnemen.

Wet open overheid, klachten en meldingen

Afgelopen jaar zien wij een toename in het aantal meldingen, externe klachten en verzoeken. De verwachting is dat het aantal verzoeken om informatie, afhandeling van klachten en meldingen nog meer zal toenemen. Ook de aard hiervan kan variëren in complexiteit. Het vereist specifieke kennis en vaardigheden op het gebied van wet- en regelgeving, informatiebeheer en communicatie. Het is belangrijk dat de Omgevingsdienst IJsselland in staat is om deze verzoeken, meldingen en klachten op een zorgvuldige en efficiënte manier kan afhandelen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het is van belang om hierop voorbereid te zijn en voldoende capaciteit beschikbaar te hebben om aan de vraag te kunnen voldoen. In sommige complexe zaken zal het nodig zijn om meer gebruik te maken van externe juridisch advies.

Actualiseren uitgangspunten voor een duurzame begroting

Bij de voorbereiding van de begroting 2025 zullen wij de huidige 26 begrotingsuitgangspunten tegen het licht houden en daar waar nodig u gewijzigde voorstellen doen. Uit de impact analyse van de nieuwe Cao SGO blijkt dat per 1 januari 2024 structureel 5 mei een betaalde feestdag is en dat per 1 januari 2025 7,2 uur bovenwettelijke verlofdag bij voltijdse aanstelling is toegevoegd. Dit leidt tot een verhoging van het uurtarief 2025. Daarnaast is in de Cao ook de formele arbeidsduur aangepast voor het jaar 2024 van 1.836 uur naar 1.831 uur. Dit zal mogelijk ook impact hebben op de normproductiviteit dan wel een verhoging van het uurtarief 2025.

Omgevingswet

De Omgevingswet is in 2024 in werking getreden, na een lange voorbereidingstijd en geregeld uitstel. Voor 2024 hebben wij afgesproken om de impact van deze wet te beoordelen en te verwerken in de jaren erna. Ten tijde van het opstellen van deze kaderbrief hebben wij dan ook nog geen inzicht in deze impact. Op het moment dat de impact meetbaar is, maken wij dit inzichtelijk in onze bestuursrapportages.

Actualiseren milieuvergunningen

Het actueel houden van vergunningen is noodzakelijk voor duurzaamheid, gezondheid, veiligheid en leefbaarheid én om een gelijk speelveld te houden bij bedrijven en milieubelastende activiteiten. In de begroting 2025 zijn wij voornemens om een voorstel te doen voor structurele capaciteit voor het actualiseren van milieuvergunningen.

Krappe arbeidsmarkt

Een belangrijk aandachtspunt is de krappe arbeidsmarkt, die invloed heeft op onze personeelslasten en onze organisatie. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn voor onze huidige en toekomstige medewerkers. Daarom willen wij investeren in het actief werven en opleiden van talent, het behouden van personeel en het aantrekken van personeel uit andere sectoren.

Weerstandsvermogen

Omgevingsdienst IJsselland heeft in toenemende mate te maken met onzekerheden. Bijvoorbeeld de krappe arbeidsmarkt of het oplopen van inhuurtarieven. Risico's kunnen forse financiële gevolgen (en daarmee ook beleidsmatige gevolgen) hebben en er zijn risico's die de realisatie van doelstellingen in de weg kunnen staan. Daarmee zijn risico's een belangrijk onderwerp voor sturing. Ten behoeve van de begroting 2025 actualiseren wij onze risicoanalyse op basis van de jaarrekening 2023, zodat voldaan wordt aan de minimale vereisten van het weerstandsvermogen.

Tot slot

Wij gaan in 2024 onderzoeken of samen met de andere drie regiobrede GR-en (GGD, VRIJ en RSJ) tot gelijke grondslagen kunnen komen voor de kaderbrief van 2026.

De gemaakte inschattingen en prioriteiten in deze kaderbrief zijn gebaseerd op de huidige kennis en inzichten. Wij zijn ons ervan bewust dat de ontwikkelingen rondom het interbestuurlijk programma ter versterking van het VTH-stelsel een belangrijke rol kunnen spelen in de uitvoering van onze taken. Om te kunnen voldoen aan de landelijke eisen zijn financiële consequenties onvermijdelijk. Wij volgen de ontwikkelingen op dit gebied dan ook nauwlettend en indien nodig voeren wij wijzigingen door in een begrotingswijziging 2025. Op deze manier kunnen wij inspelen op veranderingen en zorgen voor een optimale dienstverlening aan onze deelnemers.

Deze brief biedt de kaders voor onze begroting en kan u helpen onze ontwerpbegroting 2025 te beoordelen. Die ontwerpbegroting zullen wij in april voor een zienswijze aan u voorleggen.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst IJsselland,

Maarten Offinga
voorzitter

Jan Dirk Nijkamp
secretaris-directeur